

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 38. Den 20 September 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Cancellieskriver og Udsædsvor i det danske Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

Hs. Majestæt har, under 15 August d. A., allernaadigst approberet et af Admiralitets- og Kommissariats-Kollegiet indgivet Forslag til at besørge de Afdøde af Sø-Statens faste Mandskab anstændigt begravede paa en mindre kostbar Maade, end hidindtil, og at gjøre Byrden for dem, som har Forretning derved, det letteste muligt. De væsentligste Punkter i dette Forslag ere:

- a) Alle de Lig, som Sø-Staten vedkommer at besørge jordede, fulle, naar de ere af Mennesker paa 10 Aar og derover, bortkjøres i simple, men ordentlige og almindeligt brugelige Ligvogne, og Ligvogns-Kudffen have sorte Klæder og Kappe, samt ellers være anstændig i Klædedragt og Opsørsel; Hestene og Hestetøiet,
- samt

samt Ligklædet, i forsvarlig Stand, saa at ingen kan have befolet Marsag til at klage. Lig derimod, som ere af Mennesker under 10 Aar, fulle, uden Ligvogn, paa anden passende Maade besørget jordede.

b) De heri omhandlede Lig ere, ved Divisionerne og Føihuus-Kompagniet: afdøde Sergeanter, Over-Randnerer og Høibaadsmand, m. fl., i de ringere Klasser; og ved Haaudværfstokken: Sergeanter, Qvarteermænd, m. fl., i de ringere Klasser, ligesom og det i Tjenesten værende faste Mandstabs Koner og ukonfirmerede Børn, samt Sø Statens, eller saa kaldede Sø-Nvæsthusets Pensionister; og endeligt enrollerede Matroser og Frimænd, som ere under Værbingen og ved Døden afgaae.

c) Alle de øvrige, saasom Sø-Nvæsthusets Pensionister, Koner, Enker og Børn, samt det faste Mandstabs Enker og konfirmerede Børn, forblive Staten uuedkommende, og kunne ikke forvente sig fri Ligvogn eller Ligbarere, da der, for de trængende af dem, betales af Sø-Nvæsthuuskassen et aarligt Beløb til Fattigvæsenet, for at faae dem bortbaarne ved Fattigfogderne.

d) Ved ethvert Lig, som er over 10 Aar, maa ikkun bruges 4 Ligdragere og, hvor det behøves, en Underofficer eller Formand, som har Inspektion over Folkene. Deres Forretninger ere: at sætte Liget i og tage samme igjen af Vognen, samt nedhidsse det i

Gra-

Graven. Formanden skal være og paasee, at Folket, imedens de forrette denne Tjeneste, ere i deres komplette Mundering, samt rene, hele og ordentlige; ligesom og, at de indfinde sig i Vighuset paa den bestemte Tid, under Straf for Udeblivelse, og den Sinfelse, saadant har forarsaget. Til at bortbære Varn, som ere under 10 Aar, maae forundes 4, 2 eller 1 Mand, uden Underofficeer eller Formand, alt efter Ligets Størrelse og Frastanden fra Skibs-Kirkegaard.

e) Det maa have sit Forblivende med, at der maa tages af de Klasser til Vigharere, hvori den Afdøde har været, eller, naar det er en Kone, eller et Barn, da af Mandens eller Faderens Klasse; men Antallet maa ingenlunde overstige det heri ommældte, ei heller maae høiere Klassers Folk bortbære de ringere Klasser, og skal, saa meget muligt, vigileres for, at det Mandskab, som er kommet fra Bagt, og hvis Pligt det vedbliver i Almindelighed, at bortbære Statens Lig, hvor det er passende, bruges ved denne Forretning, da de ved Ligenes Bortførsel vil færre Gange, end hidtil, blive brugte, og høiere Klassers Forretninger ere, for deres egne og Holmens Tjeneste, mere vigtige, end Vigharen hvortil blot Styrke og Haandelag behøves.

f) Paa det at den Tilladelse, som ved Krigsartikels-Brevets 73 § er givet Folket til at følge deres Slægt til Jorden, ikke utilbørligen skal extenderes, indskrænkes

samme til, at en Mand maa følge til Jorden: 1) hans Kone, Børn og Børnebørn, samt Svigersøn eller Datter; 2) hans Forældre, Bedste eller Svi-
ger-Forældre; hans og Kones Sødsfende, samt deres
Børn, og 4) hans og Kones Faders eller Moders
Broder, samt Faster og Moster og deres Børn.

g. h. i) Det maa være tilladt at begynde tidligere og
fuldende sildigere med Egenes Bortkjørsel, naar det,
for at undgaae Ligbæren paa hidtil brugelig Maade,
skalde fornødiges.

k) Gaavel Folkene som Ligvognen til de heri omstrevene
Jordefærd maae ikke afgives til Egenes Bortkjørsel
til andre Gravsteder, end paa Skibs-Kirkegaard, med
mindre de Afsdøde maatte have været af anden Reli-
gions-Samsund, end den lutheriske Religion.

l) Der skal kun afgives og bruges 4 Mand og en Un-
derofficer eller Formand, naar der fra Kvæsthuset
paa en og samme Tid med Ligvogn skal bortføres
2 Lig.

m) Da det er en Extra-Tjeneste, som Divisions-Mand-
skabet i Henseende til de afsdøde Enrolleredes og Fri-
mænds Jordefærd maae forrette, maae Underofficeren
eller Formanden have 8 β , og enhver af de 4 Ma-
troser 4 β i Duceur for ethvert af disse Lig, hvorved
altsaa mindre udgives, imod forhen haste Udgifter i
lige Anledning 8 β pr. Lig. Hvorimod Ligvognens
Kostende, 3 Mk. for hvert Lig, er en forhoiet Udgift,

der tilligemed alle andre Udgifter for saadannes Jordefærd udredes af vedkommende Mars Equiperings-Fond, og annoteres paa den Afdødes Konto til besørgende Refusion for Fonden, hvor samme kan erholdes; men de 3 Mk., som ellers refunderes Kirken for ethvert andet Lig, udredes af den kongelige Kasse, i Betragtning af det Antal Folk, som ved denne forandrede Jordefærd bespares til den kongelige Tjeneste.

Efterat Hs. Majestæt har ladet sig udførligen foredrage et fra det kongelige Admiralitets- og Kommissariats-Kollegium indkommet Forslag til at lade beregne ephemeridiske Tabeller over Maanens Forstand fra de fire Planeter, Venus, Mars, Jupiter og Saturnus, for derved at erholde et sikkert Hjælpemiddel til Længdens Bestemmelse, der er saa vigtig for Sømanden, tilligemed den af Professor i Astronomien, Justitsraad Bugge, derover afgivne Betænkning, er der, igjennem det danske Cancelli, under Gaars Datum, udsærdiget et Reskript til Rektor og Professore ved Kjøbenhavns Universitet, hvorved det er befaleet: 1) at med det astronomiske Observatorium ved bemældte Universitet skal forbindes et saa kaldet Længde-Kontoir, hvis Hovedbestemmelse skal være, at beregne de ovenmældte Tabeller. 2) At dette Længde-Kontoir skal være Professoris astronomiæ ordinarii Direktion undergivet, og tillige være ham behjælpeligt ved hans øvrige astronomiske Arbejder,

samt

samt bestaae af en Professor astronomiæ extraordinarius og tvende Observatores, af hvilke den første beskikkes af Hs. Majestæt, men den anden, uden fast Engagement, skal antages af Kontoirets Direktor. 3) At Kontoirets Direktor skal aarligen levere et reenskrevet Exemplar af de foromældte Tabeller over Maanens Draftand fra Planeterne, til Direktøren for det kongelige Søfort-Archiv, ved hvis Omfarg de skulle besørget trykte for bemældte Søfort-Archivs Regning.

Fovgivninger.

Under 16 August d. N. er, igjennem det tyffe Cancelli, udsærdiget et Patent for Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, Herstabet Pinneberg, Grevskabet Ranzau og Staden Altona, hvorved den Laugsstik, at affædigede Svende skulle vandre videre, ophæves. Dets væsentlige Indhold er, at, da en paa flere Steder brugelig Laugsstik paalægger affædigede Haandværksvende en usorneden Vortsfjernesse fra det Sted, hvor de have arbeidet: saa befaler Hs. Majestæt, at denne Stik, hvorefter en affædiget og til nyt Engagement dygtig eller dermed allerede forsynet Haandværksvend, førend han kan træde i Arbeid igjen hos sin forrige Mester eller en anden sammesteds, paa nogen Tid maa have vandret videre, samt Alt, hvad derom i de tilværende Laugsartikler maatte være bestemt, i Henseende til alle og ethvert Laug paa ovennævnte Steder, skal være ganske ophævet, un-

der Straf af 10 Rdlr. for enhver Mester og 10 Dages Fængsel paa Band og Brød for enhver Svend, som maatte foretage noget derimod.

Det kongelige Rentekammer har tilmældt Cancelliet, at det har behaget Hs. Majestæt, under 12 Sept. d. A., i Anledning af et fra Stiftsbefalingsmanden over Trondhjems Stift, Kammerherre Grev Moltke til bemældte Kammer indkommet, og Allerhøiøstamme derfra forelagt Forslag, angaaende et frivilligt Oplag af Korn til Sædekorn hos Almuen i Trondhjems Amt at resolve saaledes;

"Vi bifalde allernaadigst Bores Stiftsamtmands, Kammerherre Grev Moltkes, Bøjskræbber for, ved Overtalelser og Opmuntringer at bringe Almuen i Trondhjems Amt til, paa egne Stabure, i en dertil indrettet Afdeling, at oplægge aarligen en vis Qvantitet Korn, efter en i denne Henseende udkastet Plan. Det er derhos Bores allernaadigste Villie: a) At, dersom Vi ved en overordentlig Korntrang maatte finde det gjørligt og tjenligt, enten at aabne vore Magaziner i Trondhjem, eller at opsende nogen Kornforstrækning til at formindste Trangen, skulle iblandt Gaardbrugerne, som forlange Korn-Understøttelse og dertil ansees trængende, de have Fortrin til samme, som bevise at have taget Deel i bemældte Indretning, og i de foregaaende Aaringer haft det Forraad af Sædekorn paa deres Stabure, hvorfør
de

de have tegnet sig, frem for dem, der ikke saaledes have taget Deel i Indretningen: b) At fra Udpandtning hos en Gaardbruger i berørte Amt, for Bore Skatter, saavel som fra Eksekution for private Fordringer efter Domme, skal undtages, som uadskilleligt fra Gaarden, af det hos Debitor foresindende Oplagskorn, ikke alene saameget, som til Gaardens Udsæd kan ansees fornødent, men endog hvad som for det paa Gaarden værende og til dens Drift udfordrende Folketal behøves til Føde fra den Tid, Udpantningen eller Eksekutionen skeer, indtil næstpaafølgende Høst, samt at Debitor desuden skal være berettiget til, at undtage fra Udlæg, hvad mere end foranførte Korn han maatte have i Oplag, imod at paavise andre Effekter, hvori Indførselen kan skee, saa at det, som overskyder det foran bestemte fornødne af Oplagskornet, bliver det sidste, hvori Indførsel kan gøres, naar Debitor paastaar det. c) At, dersom vedkommende Subskribenterne deri fristligen og frivilligen inden Tingen samtykke, skulle tvende Mænd, som aarligen af de meest agtede og retskafneste i hver Hjerding paa Tinget af Embedsmændene opnaavnes, sidst i Mai og September Maaneder, efter 8 Dages forud bekjendtgjort Advarsel fra Kirkebækkerne, dog uden Betaling, eftersee hver Subskribents Oplag i den Hjerding, hvori de boe, og derefter om Citerstyret gjøre Indberetning til Fogden, som skal kommunikere denne Indberetning til Amtmanden, hvilke tvende sidste Embedsmænd, tilligemed Lehnsmænd

mændene i deres Distrikter, i saa Fald, ligeledes skulle paa deres Reiser, uden Betaling, eftersee, om Indretningen er overholdt; og d) at Subskribenterne skulle, ligesom de dertil godvilligen ere at formaae, enten inden Tingene vedtage en vis Mølt, som de ville lade hos sig inddrive uden Lovmaal og Dom, isald de ikke have det bestemte Oplag i Behold, eller og taale, at deres Navne, naar de ikke opfylde deres Forpligtelser i denne Henseende, opløses til Tingene. I øvrigt skal, naar Gjestgiver-Bevillinger i Trondhjems Amt af Bort Rentekammer ad mandatum, eller Borgerbreve til Udligger-Borgere af Trondhjems Magistrat, herefter udstedes, de Personer, som deslige Bevillinger eller Borgerbreve meddeles, derved tillige paalægges, i Overeensstemmelse med forbemældte Indretning, at have et passende og af dem selv vedtaget Quantum godt Sædekorn steds i Behold til indtræffende Aar, saafremt de ikke ville have deres Bevillinger eller Borgerbreve forbrudte, og desuden bøde til Bøigdens Fattige dobbelt saa meget, som Værdien af det Korn, de skulle have haft i Behold. Amtmanden haver desaaarsag ved Erklæring over enhver Ansøgning om Gjestgiver-Bevilling, i Fremtiden at foreslaae det Quantum Sædekorn, som Supplikanten kan ansees at burde være forsynet med, og Magistraten maa ikke udstede Borgerbrev til nogen Udliggerborger, forinden den om dennes Oplag har indhentet Stiftamtmandens Bestemmelse, om hvilket den fra Bort danske Cancelli

celli skal tillægges fornøden Ordre. Endeligen ville Vi allernaadigst overdrage Amtmanden at søge at formaae nærværende Gjestgivere, og Magistraten ligeledes, at søge at formaae nærværende Udliggerborgere til godvilligen at paatage sig at anskaffe et Oplag af Sædekorn til Udsætning, i Tilfælde af, at Almuen skulle derpaa have Mangel. Hvilket ved Plakat fra det danske Cancelli, under 18 d. M., til alle Vedkommendes Efterretning er bekendtgjort.

(Fortsættelse af Instruksen for Brandmajoren.)

- 13) Slangor til Sprøiter skulle derfor, naar de prøves, ophidses saa høit i Veiret, i Taarne eller Bygninger, at de derved udsættes for en stærkere Kraft, end ved Brugén imod Jlden selv. Ved Brugén selv skal Brandmajoren foranstalte, at det, naar Slangen trækkes op i Veiret, iagttages, at det ældste Stykke af Slangen bruges øverst og de yngste nederst ved Sprøiten, og de Slangor, som ikke ere stærke nok til at modstaae Sprøiternes Kraft, skulle ikke kasseres, saalænge de kunne bruges ved de Sprøiter, der bruges som Anbringere, hvorved de nye brugbare Slangor ofte kunne skaaes, og paa de Steder, hvor det behøves, en større Længde kunde gives Slangerne. Men, paa det at de mere eller mindre stærke Slangor ikke skulle forbyttes, skal Brandmajoren lade paasee, at ikke alene paa Slangerne findes Tegn til hvilken Sprøite

de

de høre, men ogsaa Hæstet og Tegn om Stykket af samme skal bruges nedest ved Sproiten, øverst eller ved Anbringeren. Han skal ogsaa, ved betimelig Anmeldelse for Over-Brand- og Vand-Kommissionen, sørge for, at saa mange Slangar anskaffes til Brug ved de Sproiter, som skulle tjene som Anbringere, at disse i den fornødne Frastand fra Ilden kunne bruges, saaledes at Vandkarrene, i hvor Ilden maatte opkomme i Staden, ved dem kunne udtappes og dog ikke skulle behøve, enten at vende tilbage igjennem samme Gade, som de komme, eller passere Gaarden eller Huset, hvor Ilden er.

- 14) Brandmajoren paaseer nøie, at alle Rødsfaber ved Brandvæsenet, i Overeensstemmelse med Anordningerne, blive af lige Dimension, og især alle Skrner til Sproiterne blive af lige Snit, saaledes at Rødsfabet fra den ene Sproite, i Tilfælde at noget beskaadiges, kan bruges til den anden.
- 15) Ikke alene Sproiterne, men ogsaa alle øvrige Rødsfaber bør i det mindste 2 Gange om Aaret prøves; Rødnings-Maskinerne, Krybetroger og Brandstiger bør i det mindste 2 Gange om Aaret prøves med at betynge dem med betydelig sværere Vægt, end de, i paakommende Ildsvaade, kunne komme til at bære.
- 16) Forinden betydelig Frost indtræffer, bør Brandmajoren sørge for, at Vandet, som henstaaer i Vandkarrene, bliver saltet saameget, at det ikke kan fryse

til

til Hinder, naar det i paa kommende Ildsvaades Tilfælde skal bruges, ligesom han og bør lade paasee, at Karrerne bestandigen, ogsaa om Sommeren, holdes fulde med Vand.

17) Han bør paaagte, at der altid findes det befalede Forraad af von Aßens ildslukkende Komposition.

18) Saavidt han maatte finde, at Brand-Redskaberne fordelagtigere i Staden kunne fordeles, eller ved Redskaberne noget fordelagtigere kunne indrettes, skal han derom indkomme med Forslag.

19) Han skal sørge for, at alle Redskaber, som bør forvares paa saadanne Steder, hvor de hastigst kunne udtages til Brug, vel konserveres, og anmælde de Mangler, som han i den Henseende maatte faae Kundskab om, samt gjøre Forslag til at afhjælpe disse.

20) Brandmajoren skal drage Omsorg for, at alle Redskaberne, efterat de ere brugte, strax nøie eftersees, og ufortøvet, i Overeensstemmelse med Brand-Forordningens 52 §., for Brand-Sessionen anmælde Manglerne, paa det de kunne istandsættes; især skal han, efter Sprøiternes Brug, drage Omsorg for, at Slangerne behørigen tørres og for deres Konserveration sørges. (Fortsættelsen følger.)

(Fortsættelse af Forordningen angaaende Landmilice-Indretningen i Hertugdømmene.)

31) Paa de Godser, hvor Livegenskabet endnu ei er op-
hævet,

hævet, bliver det, under den endnu tilbagestaaende Deel af de otte Aar, inden hvilken denne Ophævelse vil være kommen istand, derved, at Godseierne, uagtet de, som alle øvrige, maae indsende behørigen indrettede Lægsregistre, istedet for de Livegene, hvilke Udtagelsen træffer, kunne levere andre tjenstdygtige Livegne eller andre frivillige Folk for Betaling. Men med Begyndelsen af Aaret 1805 ophører tilligemed Livegenskabet, ogsaa al Udvalg, og denne §. finder altsaa efter den Tid ingen videre Anvendelse.

- 32) Enhver Landsoldat tilstaaes fra næste Aar, til Opmuntring, saalænge hans Tjenestetid varer, en Belønning af 2 Rdlr. aarligen, og denne forhøies, i det især besværlige første Tjeneste- og Exerceer-Aar, med 3 Rdlr. for Kavalleristerne og med 2 Rdlr. for Infanteristerne og Artilleristerne. Disse Penge skulde forskydes af den kongelige schlesvig-holsteenske Kasse i Mendsburg, paa Anviisning af de Sessions-Deputerede, og udbetales til de forskjellige Jurisdiktions-Distrikters Øvrigheder, for af dem at betales til Soldatene, for deres Almarsch til Regimentet. Men deres hele Beløb udfrires dernæst af Hs. Majestæt, gjennem Rentekammeret, over de under denne Forordning indbegrebne Hertugdømmer og Lande, hvorved da tillige Publikum skal blive underrettet om Summerne og deres Anvendelse.

Om Landrekruterne.

33) Landrekruterne, af hvilke fra Hertugdømmene, Herkabet Pinneberg og Grevskabet Ranzau overhovedet skal stilles 240 Mand aarligen, maae ei være under 18 eller over 28 Aar, og i det mindste holde 63 Tom. Sjæl. eller 69 $\frac{1}{2}$ Tom. Hamb. Maal. Landrekruterne's Udtagelse skeer i øvrigt efter samme Regler, som Landsoldaternes, og afgjør altsaa først Alderen, og blandt dem, som ere fødte i eet Aar, Lodkastningen, naar ingen frivillig angiver sig. Landrekruten kan stille en anden tjenstdygtig, indfødt eller for indfødt gjældende Mand i sit Sted, naar denne ei selv er tjenstpligtig eller udtjent Gevorben, da han paa sit Navn indskrives som Vikarius og kun, naar han skalde undvige, men ei, naar han dør eller bliver utjenstdygtig, skal erstattes af Principalen: Ogsaa kunne enkelte Landrekruter og Landsoldater, i Sessionsterminen, naar de udtages, bytte med hinanden, forudsat at Landsoldaten endnu er under 28 Aar og af den tilbørlige Hoide. Ogsaa kan en Landrekrut, der alt nogen Tid har staaet i Tjeneste, friløse sig ved at stille en anden, naar denne vil lade sig enrøllere et Aar længere end den Afgaaende havde at tjene.

34) Blandt de frivillige, for første Gang tjenende, Landrekrutter antages ogsaa dygtige Følt indtil 34 Aar, og de efter endte Tjenestear afgaaende Landsoldater

og Landrekruter kunne strax komme i Nummer istedet for andre, naar de ellers ere antagelige.

35) Hver Landrekrut faaer aarligen i Haandpenge af sit Regiments Kasse, 2 Rdlr., og desuden af Landet 5 Rdlr., d. e. i 8 Tjenesteaar 56 Rdlr. Fornavnte 5 Rdlr. udskrives tilligemed Landsoldaternes Belønning, og paa samme Maade, over Landet, og udbetales, ligesom disse, aarligen til Folkene.

(Fortsættelsen følger.)

Blandet Efterretning.

Hs. Majestæt har, under 13 Sept. d. A., allernaadigst udnævnt Kontre-Admiral Bleugel til at kommandere den udrustede Eskadre; og heisede han d. 16 derefter sit Kontre-Admirals Flag paa Orlogsskibet Neptunus, hvis Chef, Kommandør Kapitain L. H. Sijfer, er beordret tillige at være Flag-Kapitain. Til Eskadre-Sekretær er ansat H. C. Klingberg, Kancellist i Admiralitets-Kontoret.

Ledigt Embede.

Under det danske Cancellie: Stifts-Revisor Embedet i Christiansands Stift, 150 Rdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 19 September er Etatsraad og Kommitteret G. F. Frelsen be-
fattet til 4de Deputeret i det kongelige vestindisk-guineiske Rente- og General-Toldkammer; geographisk Landmaaler

D. Warberg til Professor astronomiæ extraordinarius ved Kjøbenhavns Universitet; Stud. M. Bugge til første Observator ved bemældte Universitets astronomiske Observatorium og til Kalkulator ved Længde-Kontoiret.

Under det tydske Cancellie: Den 12 Septbr. er Kand. Theol. P. Ehsen konfirmeret til Pastor paa Den Längenæs, og Kand. Theol. A. E. Mathiesen ligeledes til Pastor paa Den Nordmarß, under Husum Amt; Kand. Theol. E. Rufs bekliffet til Katechet i Reinbel; Raadmand M. Tychsen, i Tøndern, i Naade entlediget fra sit Embed.

Under Generalitetet: Den 12 Septbr. ere Kapitainerne v. Weybye af det tellemarkske og v. Mayländer af det oplandske Infanteri-Regiment udnævnte til Majorer og Kommandører resp. for den 3die og 1ste nationale Batalion i sidstbemældte Regiment; Sec. Lieutenant S. v. Glad af den søndensjeldske Skieløber-Batalion til Prem. Lieutenant, og Fændrik à la suite v. Reinhardt til Sec. Lieutenant ved benævnte Batalion; Second-Lieutenant v. Gløversen af tellemarkske Infanteri-Regiment til Prem. Lieutenant ved dets Nationale, og Fændrik à la suite v. Rumohr af det oplandske til Sec. Lieutenant ved de Nationale i det tellemarkske Regiment; Regiments-Feldtsjæf Løwerens forflyttet fra Husar-Regimentet og i samme Qualitet ansat ved det norske Liv-Regiment til Fods.